

Dyspareunie a algopareunie

Selhání genitální odpovědi F52.2 (<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F52.2>) (izolovaná nedostatečnost lubrikace), nebo **neorganická dyspareunie F52.6** (<https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F52.6>) jsou stavy rekuretního či trvalého dyskomfortu, až bolesti při koitu.

Projevy

Typicky se vyskytují nepříjemné pocity, bolest, svědění, pálení. Oblast výskytu je nejen vagina, ale i močová trubice a měchýř. Stavy se mohou objevovat při každém styku případně ojediněle, při souloži nebo až po ní, v průběhu trvání nebo jen při hlubokém pronikání mužova údu, také pouze při používání tamponů apod.

Dělení

Dle etiologie:

- **Organické příčiny** – atrofie urogenitálu, komplikace menstruačního cyklu, záněty (vulvovaginitidy, cystitida, PID), *herpes genitalis*, pudendální neuralgie, nedostatečná lubrikace, endometrióza, anatomické abnormality, úrazy (pánve, symfýzy, ruptura močového měchýře), prekancerózy, malignity, důsledek onkologické terapie, retroverze dělohy, adheze, leiomyomy, *lichen planus*, *lichen sclerosus*, Sjögrenův syndrom, lokální alergická reakce, hypertonus pánevního dna atd.
- **Funkční příčiny** – vertebrogenní obtíže, svalové dysbalance, dysfunkce pánevního dna atd.
- **Psychogenní příčiny** – negativní postoj k partnerovi, sexu, partnerský nesoulad, negativní zkušenosti, traumata, znásilnění, stresové stavy atd.

Dle vzniku :

- **Primární** – vznik při prvních pokusech o pohlavní styk (nedostatečná lubrikace, neohleduplná imise, infekce);
- **Sekundární** – vznik v průběhu sexuálního života (menopauza, endometrióza, záněty, operace);
- **Poporodní** – i po přirozeném porodu bez komplikací.

Dle lokalizace:

- **Povrchová** – kožní patologie, vulvodynie, nedostatečná lubrikace, vaginismus.
- **Střední** – atrofie pochvy.
- **Hluboká** – patologie pánevních orgánů, endometrióza, infekce pánve a dělohy, adheze, cysty, myomy, retroverze dělohy.

Diagnostika a terapie

Diagnostika a terapie spočívá ve spolupráci **gynekologa, urologa, psychiatra, sexuologa a fyzioterapeuta**. V terapii se snažíme odstranit primární příčinu. V symptomatické léčbě bolestí indikujeme umělou lubrikaci a lokální anestetika. Léčbu by měla, v případě potřeby, doplnit psychoterapie.

Odkazy

Reference

Zdroj

Autor: **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.** (*přednosta Sexuologického ústavu 1. LF a VFN*)

- ČERNÝ, Andrej. *Diferenciální diagnostika v gynekologii a porodnictví* [online]. ©2019. [cit. 2021]. <<https://gynpo.lf1.cuni.cz/file/5577/diferencialni-diagnostika-v-gynekologii-a-porodnictvi.pdf>>.